

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΜΒ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΣΕ Α/ΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ Β/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

<i>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ</i>	<i>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΥΛΙΚΟΥ ΕΜΒ</i>	<i>ΠΩΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η ΧΡΗΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΕΜΒ</i>	<i>ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ</i>	<i>ΠΟΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η ΧΡΗΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΕΜΒ</i>
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ	Υπάρχουν διάφορες προτάσεις διαδικτυακά και έτσι έγινε επιλογή ορισμένων, παίχτηκαν στη διάρκεια των 5ήμερων ευρωπαϊκών συναντήσεων και παρατίθενται στον οδηγό ΕΜΒ, με σχετική βιβλιογραφία.	Απλά παίζουμε τα παιχνίδια!	5-20 λεπτά Επίπεδο δυσκολίας 1 Σε οποιοδήποτε μάθημα	Απαραίτητα στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς (πρώτες μέρες) ή όταν υπάρχει νεοεισερχόμενος μαθητής στην τάξη , για δημιουργία σύνδεσης, ενδυνάμωση σχέσεων και διαμόρφωση ομαδικού πνεύματος.
ΛΟΓΟΤΥΠΑ	Οι μαθητές ακολούθησαν πρακτικές οδηγίες προκειμένου να δημιουργήσουν ελκυστικά, αντι-εκφοβιστικά λογότυπα και να λάβουν μέρος σε ενδοσχολικό	Μπορεί να διοργανωθεί έκθεση λογότυπων ΕΜΒ. Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν ένα που θα εκπροσωπεί την τάξη τους, να	Μία διδακτική ώρα Επίπεδο δυσκολίας 1	Συνιστάται το λογότυπο τάξης στην αρχή του σχολικού έτους, για την απόκτηση ομαδικού πνεύματος και ταυτότητας τάξης

διαγωνισμό. Κάποια πήραν βραβείο. Το καλύτερο επιλέχθηκαν δια ψηφοφορίας, και εκπροσώπησαν τα σχολεία μας στον διαγωνισμό για την επιλογή λογότυπου του προγράμματος EMB.

φτιάξουν σουπλά, σελιδοδείκτες, καρφίτσες κλπ. Μπορούν επίσης να εμπνευστούν ένα δικό τους λογότυπο σχετικά με οποιοδήποτε θέμα απασχολεί την τάξη ή την σχολική κοινότητα, ώστε να δώσουν ένα ισχυρό μήνυμα.

Σε οποιοδήποτε μάθημα

Πιθανή συνεργασία με τον καθηγητή των καλλιτεχνικών

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Οι μαθητές έγραψαν δικούς τους στίχους και μουσική ή διάλεξαν διάσημα τραγούδια, παραδοσιακά ή σύγχρονα και προσάρμοσαν τους στίχους στο θέμα του EMB. Κάποιοι επέλεξαν να τραγουδήσουν υπάρχοντα τραγούδια, κρίνοντας ότι σχετίζονται με το θέμα ευρύτερα (μοναξιά, απομόνωση κλπ)

Οι μαθητές μπορούν να ακούσουν τραγούδια EMB και να διαβάσουν τους στίχους. Μετά από συζήτηση, η τάξη επιλέγει ποιο τραγούδι θα μάθει και θα τραγουδήσει.

1-2 διδακτικές ώρες
Επίπεδο δυσκολίας 1-2

Γλωσσικά μαθήματα και μάθημα Μουσικής

1^{ος} μήνας της σχολικής χρονιάς

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Οι μαθητές εκτέθηκαν σε διαφορετικές τεχνικές γραφής ποίησης. Τους δόθηκε λεξιλόγιο συναισθημάτων και/ή οπτικά

Ο δάσκαλος επιλέγει ένα ή περισσότερα ποιήματα EMB για ανάγνωση στην τάξη και συζήτηση. Μπορεί να ζητηθεί από

1-2 διδακτικές ώρες
Επίπεδο δυσκολίας 1-4

Γλωσσικά μαθήματα

2^{ος} μήνας της σχολικής χρονιάς

ερεθίσματα, όπως: έργα τέχνης, φωτογραφίες ή ζωγραφιές. Στο ελληνικό σχολείο, η ομάδα EMB διάβασε διηγήματα. Έγραψαν ελεύθερα στο σπίτι τους ή στην τάξη, ανεξάρτητα ή σε ζεύγη/ ομάδες. τους μαθητές η εικονογράφηση των ποιημάτων ή η γραφή πρωτότυπων δικών τους.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΙΚΡΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

Οι μαθητές εξοικειώθηκαν με ηλεκτρονική πλατφόρμα συγγραφής διηγημάτων (storybird). Επέλεξαν οπτικά ερεθίσματα-εικονογράφηση προσφερόμενα στην πλατφόρμα και έκαναν τα δικά τους πειράματα συγγραφής.

Το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ανταλλαγή σκέψεων και κριτικής επί γραπτών ομηλικών από την υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς επίσης και για έμπνευση, ώστε να γράψουν τη δική τους ιστορία.

1-2 διδακτικές ώρες
Επίπεδο δυσκολίας 1

Γλωσσικά μαθήματα και συνεργασία με το μάθημα της Πληροφορικής (ενδείκνυται)

3^{ος} μήνας της σχολικής χρονιάς

ΚΟΜΙΞ

Οι μαθητές εξοικειώθηκαν με την ηλεκτρονική πλατφόρμα rixton και έγραψαν προσχέδια.

Οι μαθητές διαβάζουν τα Κόμιξ του EMB, σχολιάζουν, συνεχίζουν τα προσχέδια, φαντάζονται άλλο τέλος και εμπνέονται να φτιάξουν το δικό τους. Το ελληνικό κόμικ είναι

3-4 διδακτικές ώρες
Επίπεδο δυσκολίας 1-2

Μαθήματα Πληροφορικής, Γλώσσας και Κοινωνικών Επιστημών

4^{ος} μήνας της σχολικής χρονιάς

**ΚΡΙΤΙΚΕΣ
ΤΑΙΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΛΙΣΤΕΣ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ**

Οι μαθητές πρότειναν και παρουσίασαν στην ομάδα (EMB Club ή τάξη) ταινίες που είχαν δει, σχετικές, κατά τη γνώμη τους, με το φαινόμενο του εκφοβισμού. Δημιουργήθηκαν λίστες αναφοράς. Επιλέχθηκε, μετά από συζήτηση και ανταλλαγή επιχειρημάτων (διότι δεν γνώριζαν όλοι οι μαθητές όλες τις ταινίες), μία ταινία από κάθε χώρα, την οποία είδαμε στα σχολεία μας, γράψαμε κριτικές και μας αντιπροσώπευσε στον οδηγό EMB. Παράλληλα, προβλήθηκε η ταινία «The Help». (Οι Υπηρέτριες, 2003), σε όλα τα εταιρικά σχολεία, και δημιουργήθηκαν σχέδια μαθημάτων πάνω στη συγκεκριμένη ταινία, τα οποία και δοκιμάστηκαν

ολοκληρωμένο, εμπνευσμένο από αληθινό περιστατικό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτούσιο.

Οι μαθητές μπορούν να διαβάσουν μία ή όλες τις κριτικές, να σχολιάσουν, και να επιλέξουν μετά από συζήτηση ποια ταινία θα δούνε. Μετά μπορούν να ψάξουν για δική τους αντιπροσωπευτική ταινία.

2-3 διδακτικές ώρες
Επίπεδο δυσκολίας 3-4

Μαθήματα Τέχνης, Γλώσσας, Κοινωνικών Επιστημών

5^{ος} μήνας της σχολικής χρονιάς

στην 2^η συνάντηση
εργασίας του
προγράμματος
στην Ελλάδα.

ΤΑΙΝΙΕΣ ΚΑΙ ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΜΒ

Οι μαθητές
έγραψαν σενάρια,
ανεξάρτητα ή σε
ομάδες, σχετικά με
το θέμα του
σχολικού
εκφοβισμού.
Μοίρασαν ρόλους,
έκαναν πρόβες, και
κινηματογράφη-
σαν τις ταινίες
τους.

A) Κάποια/όλα τα
σενάρια ΕΜΒ
διαβάζονται και
συζητούνται.
B) Προβάλλεται η
αντίστοιχη ταινία.
Γ) Επιλέγεται ένα
σενάριο για να
παιχτεί ως
θεατρικό στο
τέλος της χρονιάς.

A) Η ανάγνωση
όλων των
σεναρίων
μπορεί να
χρειαστεί 4-5
διδασκτικές
ώρες.
B) Η
παρακολούθησ
η ταινιών ΕΜΒ
μπορεί να
πάρει 2-3
διδασκτικές
ώρες.
Γ) Η επιλογή
ταινίας και το
κάστινγκ
μπορεί να γίνει
σε μία
διδασκτική ώρα
Δ) Οι πρόβες
είναι
συνάρτηση του
στόχου του
εκπαιδευτικού.
1-2 διδασκτικές
ώρες κρίνονται
επαρκείς για
την δράση
εντός τάξης.
Χρειάζονται
περισσότερες
στην
περίπτωση
επιλογής
παρουσίας
σε κάποια
γιορτή/εκδήλω
ση του
σχολείου.

Προτείνεται
συνεργασία
στα μαθήματα
γλώσσας,
μουσικής,
καλλιτεχνικών,
τεχνολογίας και
πληροφορικής
και σε θεατρικό
εργαστήρι
επίσης, εφόσον
υπάρχει στο
σχολείο.

6^{ος} μήνας της
σχολικής
χρονιάς, (ίσως
και μέχρι το
τέλος της,
εφόσον
υπάρξει
σχεδιασμός για
παρουσίαση
θεατρικού
έργου/σκετς
στο τέλος του
σχολικού
έτους).

**ΚΡΙΤΙΚΕΣ
ΜΙΚΡΩΝ
ΒΙΝΤΕΟ
ΚΑΙ ΛΙΣΤΕΣ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ**

Ζητήθηκε από τους μαθητές να φέρουν link και URL από βίντεο που εντόπισαν στο διαδίκτυο, σχετικά πάντα με το θέμα, και που τους άρεσαν. Δημιουργήθηκαν λίστες αναφοράς. Τα είδανε στην τάξη ή στο σπίτι τους και μετά από συζήτηση και ψηφοφορίες, επέλεξαν το αντιπροσωπευτικό για το σχολείο τους, για το οποίο και έγραψαν κριτικές.

Οι λίστες αναφοράς και οι κριτικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόκληση συζητήσεων και εκμείευση απόψεων αλλά και προσωπικών εμπειριών. Σκοπός της δράσης είναι η ενσυναίσθηση και ευαισθητοποίηση.

Επίπεδο
δυσκολίας 1-4,
ανάλογα με την
επιλογή ταινίας
και τους
στόχους.

1-2 διδακτικές
ώρες

Επίπεδο
δυσκολίας 1

Οποιοδήποτε
μάθημα-
Γλωσσικά
μαθήματα και
Πληροφορική
ενδείκνυνται.

7^{ος} μήνας της
σχολικής
χρονιάς

**ΚΡΙΤΙΚΕΣ
ΒΙΒΛΙΩΝ
ΚΑΙ ΛΙΣΤΕΣ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ**

Οι μαθητές πρότειναν και παρουσίασαν βιβλία σχετικά με το θέμα που είχαν διαβάσει. Δημιουργήθηκε λίστα αναφοράς. Ένα βιβλίο επιλέχθηκε από κάθε χώρα, για να την αντιπροσωπεύσει,

Οι μαθητές μπορούν να διαβάσουν μία, περισσότερες ή και όλες τις κριτικές, να τις σχολιάσουν και να διαλέξουν ένα βιβλίο προς ανάγνωση. Μπορούν να εμπλουτίσουν την προτεινόμενη

2-3 διδακτικές
ώρες

Επίπεδο
δυσκολίας 3-4

Γλωσσικά
μαθήματα

8^{ος} μήνας της
σχολικής
χρονιάς

**ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΕΡΓΩΝ
ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΙ ΛΙΣΤΕΣ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ**

αφού διαβαστεί, συζητηθεί και γραφτεί η σχετική κριτική.

λίστα ή να αναζητήσουν το δικό τους αγαπημένο και αντιπροσωπευτικό βιβλίο.

Οι μαθητές συνέλεξαν φωτογραφίες έργων τέχνης, ακόμη και έμμεσα συνδεδεμένα με το φαινόμενο, διότι δεν επενέβησαν οι καθηγητές στη βιωματική προσέγγιση. Συλλογίστηκαν βλέποντάς τα, απαντώντας σε 4-5 σημαντικές ερωτήσεις. Δημιουργήθηκαν λίστες αναφοράς. Επιλέχθηκε ένα έργο τέχνης από κάθε σχολείο, για το οποίο γράφτηκε κριτική και δημοσιεύτηκε στο βιβλίο του ΕΜΒ.

Οι μαθητές μπορούν να διαβάσουν μία, περισσότερες ή όλες τις κριτικές έργων τέχνης ΕΜΒ, να εξοικειωθούν με διαφορετικές προσεγγίσεις και να εμπνευστούν για την επιλογή δικού τους αντιπροσωπευτικού έργου τέχνης.

2-3 διδακτικές ώρες

Επίπεδο δυσκολίας 3-4

Γλωσσικά και καλλιτεχνικά μαθήματα

9^{ος} μήνας της σχολικής χρονιάς

ΛΕΞΙΚΟ

Πρόκειται για συλλογή θετικού και αρνητικού λεξιλόγιου σχετικού με τον εκφοβισμό στις διάφορες γλώσσες του προγράμματος (12) και δραστηριότητες και παιχνίδια διαφόρων βαθμών δυσκολίας, στα Αγγλικά.

Οι μαθητές εξοικειώνονται με τις διάφορες γλώσσες, κάνουν συγκρίσεις και εμπλέκονται στις δραστηριότητες του λεξικού ΕΜΒ.

Η κάθε δραστηριότητα παίρνει από 3 έως 10 λεπτά περίπου και το λεξιλόγιο χρειάζεται 1 έως 2 διδακτικές ώρες. Η χρήση του υλικού θα πρέπει να είναι ευέλικτη.

Γλωσσικά μαθήματα

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί περιοδικά, ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης.

Επίπεδο
δυσκολίας 1-4

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΜΒ

Οι μαθητές έφτιαξαν πρωτότυπα παιχνίδια ή εμπνεύστηκαν από ήδη υπάρχοντα για να δημιουργήσουν παιχνίδια ΕΜΒ κατά του εκφοβισμού, ανεξάρτητα ή σε ομάδες.

Απλά παίζουμε τα παιχνίδια!

Από 15 λεπτά έως 1 ή και περισσότερες διδακτικές ώρες, αναλόγως του παιχνιδιού και τις ανάγκες της τάξης.

Επίπεδο
δυσκολίας 1-2

Προτείνονται για όλα τα μαθήματα, σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς, για την δημιουργία καλύτερων σχέσεων και θετικής ατμόσφαιρας μέσα στην τάξη. Ίσως οι τελευταίες διδακτικές ώρες να ενδείκνυται περισσότερο για να αντιμετωπισθεί και η ένταση της σχολικής ημέρας.

ΑΦΙΣΣΕΣ

Ζητήθηκε από τους μαθητές να σκεφτούν θετικά μηνύματα πάνω στο θέμα του εκφοβισμού και να δημιουργήσουν αφίσες μικτής τεχνικής, και ενδεχομένως με κάποια φράση/μότο. Έγινε έκθεση αφίσας από τα 10 σχολεία στην Ελλάδα και ακολούθησε

Οι αφίσες του ΕΜΒ παρουσιάζονται στους μαθητές με σκοπό την πρόκληση συζήτησης, δημιουργία ταυτίσεων και ενδυνάμωση κριτικής σκέψης. Ζητείται από τους μαθητές να φτιάξουν δικές τους αφίσες με θετικό μήνυμα, πάνω στο θέμα

1-2 διδακτικές ώρες

Βαθμός
δυσκολίας 1

Σε οποιοδήποτε μάθημα, σε συνεργασία με το μάθημα των καλλιτεχνικών

Οποιαδήποτε στιγμή του σχολικού έτους, για την δημιουργία θετικού κλίματος και κοινοποίηση μηνύματος

αυθόρμητη δημιουργία κολάζ με τοποθέτηση που να ανταποκρίνεται στα ερωτήματα: Πού ήμασταν πριν το ΕΜΒ (απαισιόδοξες αφίσες), πού βρισκόμασταν εκείνη τη χρονική στιγμή (συνειδητοποίηση), και πού θα θέλαμε να φτάσουμε (αισιόδοξα μηνύματα).

του εκφοβισμού, συναφή θέματα αλλά και οτιδήποτε απασχολεί την τάξη, το σχολείο ή την σχολική κοινότητα.

ΕΡΕΥΝΕΣ ΕΜΒ

Δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο από την ομάδα εταίρων καθηγητών, ώστε να συλλεχθεί πληροφόρηση επί του σχολικού κλίματος και να πιθανολογηθούν μη αντιληπτά περιστατικά εκφοβισμού. Δόθηκε σε ηλεκτρονική μορφή 2 φορές, μία στην αρχή και μία προς το τέλος του διετούς προγράμματος, σε τυχαίο αριθμό συμμετεχόντων (100 από κάθε σχολείο), συγκεντρώνοντας έτσι πληροφορίες για κάθε σχολείο ξεχωριστά αλλά και συνολικά, επί

Το ερωτηματολόγιό μας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως έχει για μια νέα έρευνα ή ως πρότυπο για άλλες έρευνες. Τα αποτελέσματα της δικής μας έρευνας είναι χρήσιμα για συγκρίσεις και αναστοχασμό.

Η ηλεκτρονική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου της έρευνας χρειάζεται 1 διδακτική ώρα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η συζήτηση που προτείνουμε να ακολουθήσει χρειάζονται επίσης 1 διδακτική ώρα.

Επίπεδο
δυσκολίας 1

Μαθήματα πληροφορικής και Μαθηματικών, στο πλαίσιο της στατιστικής ανάλυσης
Χρήση στην αρχή και το τέλος της σχολικής χρονιάς

1000 μαθητών
ευρωπαϊκών
σχολείων, ανά
έρευνα.

**ΝΟΜΙΚΕΣ
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΟΥ
ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ**

Οι καθηγητές των
εταιρικών
σχολείων
ερεύνησαν και
παρουσίασαν
βασικές πλευρές
του νομικού
συστήματος της
χώρας τους στο
θέμα του
εκφοβισμού.
Δημιουργήθηκε
συντομευμένη
παρουσίαση σε
power point στα
ελληνικά.

A) Ο
εκπαιδευτικός
μπορεί να
χρησιμοποιήσει
το ελληνικό power
point για
ενημέρωση και
προβληματισμό
και να επιδιώξει
συγκρίσεις, μέσα
από ομοιότητες
και διαφορές που
θα
παρατηρηθούν,
ώστε να
διευκολύνει τους
μαθητές του στην
κατανόηση της
σοβαρότητας του
ζητήματος.
B) Ο
εκπαιδευτικός
μπορεί να
εστιάσει στην
παρουσίαση του
νομικού
συστήματος μίας
χώρας και να
οδηγήσει τους
μαθητές του σε
συγκρίσεις με την
νομική
προσέγγιση στην
Ελλάδα.
Γ) μετά από
εξοικείωση με τα
διάφορα νομικά
συστήματα, οι
μαθητές μπορούν

A) Θεωρητικό
μέρος: 1-3
διδασκτικές
ώρες
Επίπεδο
δυσκολίας 2-4
B)
Δραστηριότητες
1. Παιχνίδια
ρόλων: 1
διδασκτική ώρα
Επίπεδο
δυσκολίας 2
2. Αληθινές
περιπτώσεις: 5
διδασκτικές
ώρες
Επίπεδο
δυσκολίας 4

Μαθήματα
κοινωνικής και
πολιτικής
αγωγής ή
ευέλικτες
ζώνες, ώστε να
διδαχθούν
θέματα
ευθύνης και
αρχών του
σχολείου, και
και να
επισημανθούν
οι συνέπειες
των πράξεων
όλων.

να εμπλακούν
στις
προτεινόμενες
δραστηριότητες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Τα επίπεδα δυσκολίας 1-4 αντιστοιχούν σε ηλικιακούς παράγοντες, γνωστικό περιεχόμενο και βαθμό ωριμότητας Των μαθητών καθώς και γνώσεις Αγγλικών. Εναπόκεινται στην κρίση του/της εκπαιδευτικού.
2. Στις δράσεις πρόληψης του οδηγού ΕΜΒ υπάρχουν σχέδια μαθημάτων από τα σχολεία των 10 εταιρών, τα οποία δεν συμπεριλάβαμε στον συνοπτικό πίνακα, διότι ήταν προϊόν καθηγητών και όχι υλικό που δημιουργήθηκε από τη δράση μας με μαθητές.
3. Οι παραπάνω δράσεις αποτελούν υλικό πρόληψης, εφόσον υιοθετηθούν μερικώς ή αποσπασματικά από κάποιο σχολείο. Είναι ταυτόχρονα και υλικό παρέμβασης, αν χρησιμοποιηθούν μετά την αναγνώριση ενός περιστατικού εκφοβισμού, σε συνδυασμό με τις φόρμες καταγραφής περιστατικού ή και ανεξάρτητα.